Patiënten en hun data: Wat vinden patiënten van digitale communicatieplatformen?

Haio: COUCKE Bram , U.G.
Promotor: COOREVITS Pascal , U.G.
Praktijkopleider: De Loof Elise , STROBBE Marieke , Van Der Veken Kris

Context: Een digitaal communicatieplatform is beveiligde software waarmee medische informatie gedeeld kan worden. Deze technologie stelt patiënten in staat om hun gegevens te raadplegen en een meer actieve rol in hun gezondheid op te nemen. In de literatuur wordt een impact beschreven op de arts-patiëntrelatie, de gemoedsrust van de patiënt, consultvoering, therapietrouw, het efficiënte gebruik van middelen en op klinische outcomes. De voornaamste struikelblokken voor gebruik zijn vragen rond privacy bij deze applicaties, angst voor vakjargon en digitale ongeletterdheid.

Onderzoeksvraag: Wat vinden patiënten van digitale communicatieplatformen? In deze masterproef werd gekeken naar de ervaringen, het profiel, de gezondheid en de digitale geletterdheid van gebruikers van patiëntenplatformen in Vlaanderen anno 2023. Er werd ook gekeken naar het profiel van niet-gebruikers en de redenen voor het niet gebruiken van deze technologie.

Methode: Data werden verzameld aan de hand van een vragenlijst. Deze vragenlijst werd verspreid in de wachtkamer van een aantal huisartsenpraktijken, via het Vlaams Patiënten Platform en via sociale media. Dataverzameling gebeurde door middel van “REDCap electronic data capture tools” aangeboden door Universitair Ziekenhuis Gent. Verwerking gebeurde in IBM® SPSS® Statistics 29.0.1.0. Er gebeurde descriptieve statistiek en inductieve statistiek door middel van een Mann-Whitney U-test met een gekozen significantieniveau van 0,05.

Resultaten: De vragenlijst werd volledig ingevuld door 174 respondenten. Hiervan had 81,6% al gebruik gemaakt van digitale communicatieplatformen. Sinds de start van de coronapandemie was 61,3% van de gebruikers de technologie frequenter beginnen te gebruiken. CoZo was het meest gebruikte platform (38,9%). Mensen werden zich voornamelijk bewust van deze platformen door hun behandelende arts of andere hulpverlener (33,3%). Laboresultaten werden het meest geraadpleegd (41%). De deelnemers waren sterk van mening dat ze hun gezondheid gemakkelijker konden opvolgen dankzij deze portalen. Ze waren er ook sterk van overtuigd dat de medische informatie veilig bewaard werd. Ze scoorden hun fysieke en mentale gezondheid gelijkaardig. Gebruikers gaven een hoge digitale kennis aan, bij niet-gebruikers was deze laag. Enkel het verschil in digitale geletterdheid was significant ($z= -2,95$; $p=0,003$). De data werden verder onderverdeeld in subgroepen op basis van fysieke en mentale gezondheid en digitale geletterdheid. Er werden significante verschillen in de gebruikservaring tussen gebruikers met een hoge en lage mentale gezondheid gevonden. Verder waren er ook significante verschillen beschreven tussen de groepen met een hoge en lage digitale geletterdheid.

Conclusie: Tot slot beschreef deze studie het profiel van de Vlaamse gebruikers en hun mening omtrent digitale communicatieplatformen in 2023. De meerderheid van de bevraagden maakte gebruik van deze technologie en gaf aan dit meer te doen sinds de coronapandemie. In het algemeen was er een grote tevredenheid over patiëntenplatformen. Gebruikers vonden dat ze dankzij deze portalen een beter begrip kregen van hun medische toestand en beter in staat waren om een actieve rol te spelen in hun gezondheid. De bevraagden maakten zich weinig zorgen

omtrent eventuele veiligheidsrisico’s van deze portalen. De gebruikers en niet-gebruikers verschilden significant van elkaar op het vlak van digitale geletterdheid, maar niet op het vlak van fysieke en mentale gezondheid. In dit onderzoek werd ook gevonden dat de ervaringen tussen personen op sommige vlakken significant verschillden op basis van een lage mentale gezondheid of een lage digitale kennis. Verder onderzoek is nodig om deze verschillen uit te werken en te bestuderen.